Kultura książki w XVII–XVIII wieku na ziemiach Rzeczpospolitej Obojga Narodów

Zakład Narodowy im. Ossolińskich
Biblioteka Ossolineum

Narodowa Biblioteka Ossolineum
Wrocław, 28–29 IX 2026

Dzień 1 – 28.09.2026 (poniedziałek)

8.00–9.00	Rejestracja uczestników
9.00–9.15	Otwarcie konferencji
9.15–10.25	**Sesja 1** **Książka, biblioteki i kolekcjonerstwo**
	Moderator: dr hab., prof. UAM Piotr Pokora (Biblioteka Raczyńskich/ Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
	prof. dr hab. Bożena Popiołek (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie) *Tradycje bibliofilskie w rodzinie Charczowskich i Krasickich na przykładzie biblioteki Ignacego Adama Krasickiego (1767–1844), bibliofila, numizmatyka, pamiętnikarza*
	dr Dorota Sidorowicz-Mulak (Narodowa Biblioteka Ossolineum) *Praktyki kolekcjonerskie Józefa Maksymiliana Ossolińskiego (1754–1826) na przykładzie książek XVII–XVIII wieku*
	dr Mieczysław Kopeć (Główna Biblioteka Pracy i Zabezpieczenia Społecznego, Warszawa) *Książka – dziedzictwo narodowe w kontekście działalności bibliotekoznawczej Edwarda Chwalewika*
	Małgorzata Myślicka (Muzeum Narodowe w Warszawie) Michał Witkowski (Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie) *„Baszta zwana Biblioteką" na zamku królewskim w Żółkwi*
10.25–11.00	Przerwa kawowa
11.00–12.00	Moderator: dr Konrad K. Szymański (Narodowa Biblioteka Ossolineum)
	dr hab., prof. UJ Justyna Kiliańczyk-Zięba (Uniwersytet Jagielloński) dr Adam Szczepaniec (Biblioteka Jagiellońska) *Kolekcja fundacyjna Benedykta z Koźmina w Collegium Maius Uniwersytetu Krakowskiego w XVII wieku*
	dr Barbara Bienias (Instytut Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN, Warszawa) *Zachowany księgozbiór Jana Heweliusza – wcześniejsze proweniencje i dalsze losy jako przykład obiegu książki naukowej w XVII i XVIII w.*
	Marianna Czapnik (badacz niezależny) *Biblioteka klasztoru bernardynów w Łowiczu w świetle inwentarza z 1797 roku*
12.00–12.30	Przerwa kawowa

12.30–13.45 **Sesja II**
Typografia, drukarstwo i edytorstwo

Moderator: prof. dr hab. Maria Barłowska (Uniwersytet Śląski w Katowicach)

dr Łukasz Cybulski (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
„Vide sigum simile" – „znaki korektowe" w dawnych drukach

dr hab., prof. UWr Aleksandra Oszczęda (Uniwersytet Wrocławski)
Bazyli Skalski – drukarz Stanisława Grochowskiego w latach 1604–1611

dr Olga Kolosovska (Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. W. Stefanyka)
Typografia cyrylicka w działalności lwowskiego drukarza Michała Śloski (?–1667)

dr Agnieszka Franczyk-Cegła (Narodowa Biblioteka Ossolineum)
Typografia druków krakowskich drugiej połowy siedemnastego wieku

dr Arkadiusz Adamczuk (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II – Biblioteka Uniwersytecka)
Drzeworytowe ilustracje w książkach XVII i XVIII wieku na przykładzie «Fortecy monarchów y całego królestwa polskiego» z 1737 roku. Między tradycją a ekonomią

13.45–14.45 Przerwa obiadowa

14.45–16.00 Moderator: dr Dorota Sidorowicz-Mulak (Narodowa Biblioteka Ossolineum)

dr Irina Kachur (Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. W. Stefanyka)
Analiza typograficzna jako narzędzie w badaniach nad prywatnym drukarstwem lwowskim XVIII wieku

dr Patryk M. Ryczkowski (Uniwersytet Wileński/Uniwersytet w Innsbrucku)
«Menologium bazyliańskie» Ignacego Kulczyńskiego z 1771 roku: między rękopisem a drukiem

Iwona Kasiura (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II – Biblioteka Uniwersytecka)
Druki oficyny jezuickiej w Lublinie w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej KUL

dr Anna Bujko (Instytut Północny im. Wojciecha Kętrzyńskiego, Olsztyn)
Druki braniewskie ze zbiorów Instytutu Północnego im. Wojciecha Kętrzyńskiego

Dzień II – 29.09.2026 (wtorek)

9.00–10.40 **Sesja III**
Czytelnictwo, marginalia i obieg książki

Moderator: dr hab., prof. UJ Justyna Kiliańczyk-Zięba (Uniwersytet Jagielloński)

Ilona Kalamon (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II)
„O jak nędzna imaginacyja!". Uwagi czytelników pozostawione na marginaliach «Zbioru rytmów» Elżbiety Drużbackiej

Wioleta Bakalarczyk (Instytut Północny im. Wojciecha Kętrzyńskiego/ Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie)
Katalog książek podarowanych Franciszce Radziwiłłównie z domu Wiśniowieckiej w 1727 roku

dr Viktorija Vaitkevičiūtė Verbickienė (Martynas Mažvydas National Library of Lithuania, Vilnius)
What and How the Monks Read: The Cases of the Vilnius Benedictine Nuns and the Tytuvėnai Observant Franciscans

dr Miroslav Myšák (Muzeum Sztuki w Ołomuńcu)
Polskie wątki w zainteresowaniach czytelniczych morawskiego historyka. Przypadek Jana Jiřího Středovskiego (1679–1713)

dr Michał Muraszko (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)
Testamenty jako źródła do badań nad kulturą książki w nowożytnym Gnieźnie

dr Elżbieta Herden (badacz niezależny)
prof. dr hab. Danuta Hombek (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)
dr hab. Piotr Paluchowski (Gdański Uniwersytet Medyczny)
Książki pośród innych rzeczy. O XVIII-wiecznych gdańskich aukcjach mienia z drukami w tle

10.40–11.10 Przerwa kawowa

11.10–12.20 **Sesja IV**
Literatura okolicznościowa

Moderator: dr hab., prof. UWr Aleksandra Oszczęda (Uniwersytet Wrocławski)

Paula Wadowska (Uniwersytet Śląski w Katowicach)
Książki jako podarunki imieninowe (przed połową XVIII wieku)

Norbert Pilarz (Uniwersytet Wrocławski)
„Rzekłem ci się stawić z jakim rymem udatnym" – dedykacje w XVII-wiecznych funeraliach Stanisława Grochowskiego

dr Joanna Nastalska-Wiśnicka (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II – Biblioteka Uniwersytecka)
Między pobożnością a promocją miejsc kultu. Drobne druki dewocyjne związane z ośrodkami maryjnymi w kulturze książki XVII i XVIII wieku

dr hab. Piotr Paluchowski (Gdański Uniwersytet Medyczny)
Pomiędzy astrologią, astronomią a medycyną. Typologia druków kalendarzowych na przykładach z nowożytnego Gdańska

12.20–13.20 Przerwa obiadowa

13.20–15.00 **Sesja V**
Literatura specjalistyczna, naukowa i użytkowa

Moderator: prof. dr hab. Marcin Cieński (Uniwersytet Wrocławski)

dr hab., prof. UKEN Urszula Kicińska (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie)
Literatura rolnicza i jej rola w kulturze dworskiej XVIII wieku

dr Renata Knyspel-Kopeć (badacz niezależny)
Prawo wojskowe z rozkazu Komisji Wojsk Obojga Narodów w świetle wydawnictw XVIII wieku

dr Jolita Liškevičienė (Vilnius Academy of Arts)
The Flying Cat, the Meter, and Lenses for a Telescope, or the Italian Titus Livius Burattini and His Book «Misura universale» (Vilnius: Franciscan Press, 1675)

dr Monika Sulejewicz-Nowicka (Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego)
Ars medica (XVII–XVIII): od warsztatu drukarskiego do historycznych kolekcji

dr Bartłomiej Siek (Gdański Uniwersytet Medyczny)
Mikołaj Walkowicz (Gdański Uniwersytet Medyczny)
Książka medyczna i przyrodnicza w bibliotece gdańskiego patrycjusza Johanna Uphagena

dr Lucyna Biały (Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu)
Polska książka drukowana w Oleśnicy i Brzegu w XVII wieku (ze zbiorów Oddziału Starych Druków BUWr)

15.00–15.20 Przerwa kawowa

15.20–16.15 **Sesja VI**
Materialność i obieg książki rękopiśmiennej

Moderator: dr Agnieszka Franczyk-Cegła (Narodowa Biblioteka Ossolineum)

Barbara Żelazko (Uniwersytet Warszawski)
dr inż. Aleksandra Towarek (Centrum Nauk Biologiczno Chemicznych w Warszawie)
Anna Czajka (Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie)
prof. dr hab. Barbara Wagner (Uniwersytet Warszawski)
Atrament jako świadek praktyk pisarskich. Rękopisy Konstytucji 3 maja 1791 w świetle badań nieniszczących

dr Agnieszka Fabiańska (Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie)
prof. dr hab. Barbara Wagner (Uniwersytet Warszawski)
Proces tworzenia rękopisu w świetle badań kodykologicznych i chemicznych: «Mercurius polski» Jakuba Kazimierza Haura

dr Radosław Franczak (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu/ Muzeum Śremskie)
Księgi pergaminowe w księgozbiorach parafialnych archidiakonatu śremskiego na podstawie wizytacji z 1610 i 1619 roku

16.15 Zakończenie konferencji

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

NARODOWY PROGRAM ROZWOJU HUMANISTYKI

Projekt dofinansowany ze środków budżetu państwa w ramach programu realizowanego przez Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki" na lata 2022–2027.

FUNDACJA LANCKOROŃSKICH